

‘Een rationele basis voor beslissingen en discussies’

Een Tsjechisch- Nederlands project om in Tsjechië de risico-analyses te versterken

is op 3 juni afgerond met een symposium aan de Karel Universiteit. De Tsjechische ministers Palas en Ambrozek en Gerard van der Kolff van Partners voor water namen van Frank Goossensen de resultaten van het project in ontvangst. Prins Willem Alexander kreeg de oorkonde van de Praagse Karel Universiteit voor zijn verdiensten voor het waterbeleid.

— Jasper Dik

Gemeenschappelijk hebben de Tsjechische en Nederlandse watersystemen schijnbaar niets. In Tsjechië ontspringen rivieren, in Nederland monden rivieren uit: de geografische situaties zijn tegengesteld. Met die gedachte begon de voorzitter van de Unie van Waterschappen Sybe Schaap zijn toespraak aan de Karel Universiteit te Praag. ‘Maar zoals zo vaak trekken tegenpolen elkaar aan, waarna een bloeiende samenwerking kan ontstaan.’

— Zijn toespraak hield hij dan ook op het symposium dat de afsluiting bezegelde van het Tsjechisch-Nederlandse project ‘het versterken van risicoanalyses in het Tsjechische watermanagement’. Dat kwam voort uit de Nederlandse hulp aan de prille EU-staat na de overstromingen aldaar in augustus 2002, die aan 17 mensen het leven kostten en een schade aanrichtten van 75 miljoen Tsjechische kronen. Volgens de Tsjechische minister van landbouw Palas, die ook het woord voerde op het symposium, is het project ‘zeer succesvol’ verlopen. ‘Ongetwijfeld is het van groot belang voor de regionale ontwikkeling van Tsjechië.’

— De bedoeling van het project was een in Tsjechië toepasbare methode van risicoanalyses te introduceren, zodat er preventieve maatregelen kunnen worden getroffen op plaatsen waar er gevaar van het water dreigt. ‘Een goede risico analyse verschaft een rationele basis voor veel beslissingen

— Overstroming in Praag 2002

en discussies’, zei Frank Goossensen, die namens Arcadis bij het project betrokken was. ‘Na de recente overstromingen was de risicoanalyse actueel. Vragen als ‘is ons beschermingsniveau zoals het moet zijn?’ ‘staken de kop op. ‘En wat ligt er aan een beschermingsniveau ten grondslag? Ook klonken er statements in de trant van: overstromingen als deze mogen nooit meer voorkomen.’ Het project was volgens Goossensen een noodzakelijk antwoord op deze geluiden uit de Tsjechische maatschappij. Want het waterbeleid kent te veel aspecten om alleen aan de watermanagers te worden overgelaten, zo impliceerde hij. Het is noodzakelijk dat de overheid kan aantonen waarom ze bepaalde maatregelen treft.

— Het project had volgens Goossensen zijn eerste vruchten al afgeworpen. Zo had de combinatie van meteorologische en hydraulische gegevens de conclusie opgeleverd dat overstromingen als die van 2002 waarschijnlijk maar eens in de 500 jaar voorkomen. Ook waren er curves opgesteld waaraan is af te zien hoe groot de schade is die op verschillende plaatsen door water kan worden veroorzaakt. Zo bleek dat de jaarlijkse overstroming van landbouwgronden minder schade op zou leveren dan de overstroming van een stad, die waarschijnlijk maar eens per jaar voorkomt. Ook bleek dat het de moeite waard is veel meer geld te besteden aan de bescherming van ‘waardevolle activiteiten’, zoals bijvoorbeeld huisvesting en ziekenhuizen. ‘Een

goede kennis hiervan zal het mogelijk maken investeringen te concentreren en belasting geld zo goed mogelijk te besteden,’ aldus Goossensen.

— Het project had nog andere doelen. Het zou het gemakkelijker moeten maken het Tsjechische waterbeleid af te passen op het Europese en was het de bedoeling dat de waterbeheerders uit beide landen van elkaar zouden leren. Vooral Schaap benadrukte het belang van elkaar te leren. Met name als het erom gaat maatregelen te ontwikkelen die vooruitlopen op de verwachte toekomstige situatie van het water bestaan er wederzijdse belangen. ‘Sinds de ontwikkeling van het Deltaplan beschermen onze dijken ons tegen een noodsituatie die zich - grof geschat - eens in de 1.250 tot 10.000 jaar voordoet. Nu proberen de Nederlandse regering en de waterschappen tot een benadering van veiligheid te komen die praktischer is, ook met behulp van risicoanalyses. Omdat we daarvoor ervaringen nodig hebben, kan het goed zijn dat we zullen leren van jullie inspanningen, en van de resultaten die jullie boeken.’

— De dijkgraaf is niet onbekend in Tsjechië. In de jaren zeventig onderhield hij contacten met de burgerrechtenbeweging Charta '77. Bij tijden doceert hij filosofie aan de Karel Universiteit. Aan het project werkte hij mee – niet in zijn hoedanigheid van Unievoorzitter, naar eigen zeggen – door adviezen te verstrekken over institutionele aspecten.